

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Quomodo imperator Constantinus Deo carissimus, Synodum episcoporum
Nicaeae celebrari iusserit. Capvt V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

ANNO
CHRISTI OPOU ὁ Θεοφιλέστατος Βασιλεὺς Κων-
σταντίνος σωμόδον ὅπισκόπων
Ἐπὶ τὸ Νικαῖων κελεύει
θυμέαται.

*Quomodo imperator Constanti-
nus Deo carissimus, Synodum
episcoporum Nicææ celebra-
ri iussit.*

ΚΕΦΑΛ. ε.

ΟΡΩΝ τοῖνα ὁ βασιλεὺς παρεχει-
σιμόν τινὲς ἐκκλησίδιν, σωμό-
δον σικουρόμηκαν συκροτεῖ, δὲν πα-
παράζει ὅπισκόπων διὰ γενιμάτων
εἰς Νικαῖαν τῆς Βιθυνίας ἀπαντῶσι
θρακαλῶν. Ήδὲ αὐτῷ ἐκκαθέδε-
κτον ἔτος καὶ μίλιας ἐξ τῆς βασιλείας,
ὅπε τῶν ταῦτα αὐτῷ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιασ-
τῆς εἴρευσις ἐστούμασι. Οὕτοισιν τε ἐκ
πολιῶν ἐπράχων τι καὶ πόλεων @
ὅπισκοποι, οὐδὲν ὁ Παμφίλου Εύ-
στένιος εὐ τῷ τείτοι βιβλίῳ τῷ εἰς
Φανταστικὸν βίον, πάδε καὶ λέ-
ξιν Φνοίν τῷ γεων ἐκκλησιῶν ἀπα-
στῶν, ἀτὰν Εὐερφύπλιον ἀπαστῶν, Λι-
βύων τε καὶ τῶν Ασιαν ἐπλήρωσι,
όμοδον σωπῆτρῷ τῷ θεοῦ λειτουργῶν
τὰ ἀκροθίνια· εἰς τὸ δίκος θύτητε,
ώστρη ἐπι θεοῦ πλαπιώρδημα, ἔνδον
ἐχώρει καὶ τὸ Σύρους τε ἄμα καὶ
Κίλικας, Φοίνικας τε Καραβασ καὶ
Παλαιστίνους, καὶ ὅπλι πούτοις Αιγυπτί-
οις, Θιβαίοις, Λίβυας, τοις τε ἐκ μέ-
σης τῷ ποταμῷ ὄρμωμαίμοις. Ήδη δὲ
καὶ Πέρσης ὅπισκοπος τῇ σωμόδῳ οὐρ-
ῶν, οὐδὲ Σκυθῶν ἀπελιμπανέο τῆς
γραφείας. Πόντος τε Κασία, Φρυγία τε
καὶ Γαμφύλια δὲν τῷ αὐτοῖς οὐραι-
γον ἐκκρίτοις. Ἀλλὰ Καραβασ τοῖς Μα-
κεδόνεσ, Αχαϊοῖς τε καὶ Ηπειρωταῖς, @
* ἐπι τοσοντάν σικουρτες ἀπλι-
τῶν. αὐτοῖς τὸ Σπανιών ὁ πανύ βοῶμε-
νος ὁ Οσιος, ἐπέχων καὶ τὸ ποντὸν τὸ με-
γίστης Ρώμης ὅπισκόπων Σιλεσίους, σιν-

CAPUT V.

CVM videret imperator per-
turbatam ecclesiam, Con-
cilium generale conuocat, epi-
scopos vnde cumque per literas,
ut Nicæam Bithyniæ concurre-
rent, exhortans. Agebatur autem
regni eius annus sextus decimus,
& mensis præterea sextus, cum
hac ab illo pro ecclesiæ pace
summa cura agebantur. Ade-
rant autem ex pluribus prouinci-
is & ciuitatibus episcopi, de
quibus Eusebius Pamphili libro
tertio de vita Constantini, hæc
ipsa verba refert: Ex omnibus Cap. 7. &
ecclesiis quæ frequentes in tota
Europa, Africa & Asia extite-
runt, Dei sacerdotes qui facile
primas ferre putabantur, in vnu
conuocantur: vna etiam ædes
sacra, velut Dei ntu adaucta,
intra parietes suos Syros pariter
& Cilices, Phœnices & Arabes,
& Palæstinos, Ægyptios porro,
Thebanos, Afros, aliosque ex
Mesopotamia profectos recepit.
Aderat etiam vna in Concilio
Perfidis episcopus, nec ab hoc
choro Scytha absfuit: Pontus
item & Asia, Phrygia; & Pam-
phylia viros apud se lectissimos
suppeditarunt. Quin etiā Thra-
ces, Macedones, Achæi, & Epi-
rotæ, & quorum domicilia mul-
to longiore locorum interuallo
distabant, eo aduentarunt. Ipse
etiam Osias ex Hispaniis, nomi-
nis & famæ celebritate insignis,
qui Siluestri episcopi maximæ
Romæ locū obtinebat, vna cum

feqq.

Yij

Romanis presbyteris Bitone & Vincentio, cum aliis multis in confessu illo adfuit. Vrbis autem illius, penes quam imperium est, episcopus, Metrophanes nomine, ingrae scente ætate præpeditus abfuit: sed presbyteri eius qui aderant, illius locum supplerunt; quorum unus Alexander illi postea in eius urbis episcopatu successit. Talem coronam ex omni præterita ætatis memoria unus imperator Constantinus pacis vinculo ad Christi gloriam deuinxit: & quo Salvatori suo gratias ageret, istud eximium victoriae ab hostibus & inimicis partæ monumentum ob tulit, effigiem chori apostolici, quam in nostro conuentu pulcre expressit. Nam & de illis sermo sparsus, ex omni gente qua sub celo est, viros pios in unum conuenisse, ut in actis apostolorum scribitur, inter quos erant Parthi, Medi, Elamitæ. Verum illis hoc defuit, quod non omnes qui eo venerunt, ex Dei ministrorum numero erant illi quidem: sed in hoc præsenti choro fuit episcoporum multitudo ad numerum trecentorum & amplius: presbyterorum autem, diaconorum, acolythorum, & aliorum qui istos comitabantur, turba vix numerari potuit. Atque ex his Dei sacerdotibus alii prudenter & diserte dicendo, alii vita grauitate, & constantinerum arduarum perpessione; nonnulli quasi media inter eos interiecta viuendi consuetudine eximii, insignem laudem adepti sunt. Erant etiam inter eos non pauci, qui propter longinquum temporis spatium quo vixerant, multum honoris & gloriæ collegunt: alii qui in ipso ætatis flore propter ingeniorum acumen sunt magnū splendorem consecuti: quidam nuper sacerdotii cursum ingressi sunt.

Allor. 2

πρεσβυτέροις Ράμης Βίτωνι καὶ Βι-
κεντίῳ, τοῖς πολλοῖς ἄμα σωματερίων.
τῆς τε νιᾶ βασιλεουσίους πόλεως ὁ
μὲν αὐτοῖς, Μηδόφαίνης τούτοις,
διὰ γῆρας ὑστέρης, πρεσβύτεροι δὲ αὖτε
παρόντες πλευρᾷ τῷ ξενίῳ ἐπέδοσον
οἵσις Αλέξανδρῷ λιβ., ο μετ' αὐτὸν
θησιοπότῳ τῆς αὐτῆς γεροντίας πό-
λεως. ποιοῦντο μόνος δὲ αἰγαλῷοι εἰς
Βασιλεὺς Κανταρίνος Χελιδώνιοι φα-
νοι διοικοῦσαι αὐτοῖς εἰρίωνται, πόλε-
μιον τόντος θεοπρέπες μάντεια χαρ-
παλεον, εὐκόντα γερείας θυτοσόλικον,
πάντειν καθ' ἡμᾶς συστοιχήματος. ἐπει-
καὶ κατ' ἐκείνους σωμῆθατο, λόγος,
ὅποι πάντοις ἔθνοις τῷ τόπῳ οὐερ-
νον αὐτὸς διλαβεῖται, καθὼς εὐ τῆς
αράζειον τῷ θυτοσόλικον, τοῖς ἐπογ-
χανον Παρθοῖς καὶ Μηδοῖς καὶ Ελα-
μιταῖς πάλιν δοντας ἐκείνους μὲν ὑστερεῖ-
το, μηδὲ οὐδὲ λειτουργῶν συνιεῖ-
ναι τὸν πάντας. Ἐπὶ δὲ τῆς παρούσας
γερείας, θησιοπότῳ μὲν πληθεῖ λι-
ταλακοσίων αἱεθμὸν ὑπρακονίζου-
σσαι. ἐπορθύων δὲ τούτοις πρεσβύτε-
ρον, καὶ διακόνων, ἀκολούθων τε πλει-
στῶν ὅστιν ἐπέχον οὐδὲ λιταθμὸς εἰς
κατέληπτιν. Τὸ δὲ θεός λειτουργῶν εἰς
μὲν διέπρεπον στοφίας λόγῳ· οἱ δὲ βίσ-
τερότητες καὶ καρπειας τασσομονῇ· οἱ δὲ
πολέμων διέπαντα κατεκοσμομοντο. ποτὲ
τε τούτων οἱ μὲν χρόνων μήκει πεντη-
μόροι· δὲ νεότητες καὶ νυχτὸς ακμῇ
διαλέμποντες· δὲ ἄρπα φρελόντες. Ἐπὶ δὲ τῆς λειτουργίας δρόμῳ.

ANNO CHRISTI δέ δὲ πάσιν ὁ βασιλεὺς ἐφ' ἐκάστης
325. τῆμέρας τὰ στοπέσια σεψίλαβε λαρυ-
 γχῖδαν κατατάπειθε. πιστήπει μὴ τοῦ
 τῷ ἑκεῖ πινελεθόντων ὁ Παμφίλου
 οὐεξῆλθεν Εύστέλιος.

Οπου ὁ βασιλεὺς σωεδράψει ποῖς
 θησαύροις.

ΚΕΦΑΛ. ۱.

EΓΙΤΕΛΕΣΑ Σ δὲ ὁ βασι-
 λεὺς Θηνίου καὶ Δικινίου ἐορ-
 πεῖ, ἀπέπτε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Νί-
 καιαν. τῇ δὲ ἔξης πάντες ἀμάχα ἐπίσκοπο-
 ποι εἰς ἔνα τόπον σωήρχοντο παρῆντες
 δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῖς καὶ ἐπεὶ
 ὡρῆλθεν, εἰς μέσον ἦσπι, Κού καθέτησεν
 καθίζειν ἥρετο, πρὸν αὐτοῖς οἱ ἐπίσκοποι
 θηνίουσαν. ποσεπῆντες διλαβεῖσα καὶ
 αἰδαῖς τῷ αἰδρῶν ὁ βασιλέας κατετή-
 χε. τοῦτος οὖτε ὁ βασιλεὺς ὁ πανδόμην
 μὲν ὡρανθέντος καὶ διδασκαλικον
 περοστενίσσοχε λόγον, εἰς ὑμίνην καὶ
 διξολογίαν τῷ ωχαρίσταν τὸν τῷ πα-
 τῶν θεού, τοσαύτης αἰτῷ χαρισμάδει
 ὥδε πας λέγων.

Λόγῳ Κωνσταντίνου σεβαστοῦ περο-
 φωνηκός τοῦτο τὸν ἄγιον
 σωδόν.

ΚΕΦΑΛ. ۲.

PΟΛΛΑΣ μὲν τοῦτος δύτοποι
 τῷ τῷ αἰτεούτων χρήσει ἐπιφα-
 νετέτας ὁδοῖς ἢ τὸ παντοδιάμενον θεόν
 Σφιμῷ μητροστάθη ὑπέστρωσεν,
 οὐχ ἔπιστε τῷ δὲ ἐκείνῳ ἐπιπομ-
 πέραν καὶ μάλιστα ἀσφάλισσαν, λό-
 ει τῷ κεφαλαίῳ τῷ ἀγιωτάτου νό-
 μου τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας πέσον
 ἦμεν, παντὸς Θεούματος μεῖζον, ἥξερι-
 σε, τῆς πίστεως κνεζανον οικητέλον.
 τῷ δὲ τῷ μὲν κορυφών μέχει τοῖς φέλ-

Quibus omnibus cibaria in fin-
 gulos dies imperator large & li-
 beraliter suppeditari præcepit.
 Sic de his qui eo conuenerant,
 Eusebius Pamphili differuit.

*Quomodo rex cum episcopis
 confederit.*

CAPUT VI.

CVM autem imperator festū
 ob victoriam contra Lici-
 nium partam absoluisset, venit
 & ipse Nicæam. Postridie omnes
 episcopi in unum locū con-
 uenerunt: acceſſerat autem &
 post ipſos imperator: & postquā
 accessit, in medio constitit, nec
 prius sedere voluit, quam episco-
 pi innuſſent. tanta religio & re-
 uerentia erga viros illos impera-
 torem occupauit. Ad quos lau-
 datissimus imperator exhortato-
 riā & eruditam orationem ha-
 buit, in laudem & gloriam &
 gratiarum actionem Dei vnuer-
 forum, qui tantam sibi gratiam
 concesſerat: ita locutus.

*Sermo prophoneticus Constan-
 tini Auguſti ad ſanctam
 Synodum.*

CAPUT VII.

PLURES quidem illustres vias
 humano generi ad suam re-
 demptionem, magni Dei omni-
 potentis iustitia præparauit, &
 inter alias insigniorem illam &
 maxime refulgentem, & quaſt
 legis ſuā sanctissimā ſummam,
 qua nos omnes in ſancta ecclesia
 catholicā, quaſi in quodam Do-
 minico fidei domicilio congre-
 gauit: quod omni miraculo ma-
 ius eſt. Huius autem domicilii
 verticem uſque ad siderū ſplen-

Yy iiij